

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Advies over het ongeschikt maken van het werkgebied van woonwijk Middelsee voor broedende vogels

A&W-notitie: 21-347

opdrachtgever Gemeente Leeuwarden

projectcode 21-347

Auteur(s) I. Sijtsma

status Definitief

datum 9 februari 2022

autorisatie Autorisatie: Edwin van der Heijden

kwaliteitscontrole Tegenlezer E. Schut

uitvoerder Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden
Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam
Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Werkplan ongeschikt maken	2
2.1	Toepassing van dit werkplan	2
2.2	Broedvogels	2
2.3	Mogelijkheden voor broedende vogels	2
2.4	Maatregelen om het gebied ongeschikt te maken	2
3	Bronvermelding	5

Referentie

Sijtsma, I. 2022. Advies over het ongeschikt maken van het werkgebied van woonwijk Middelsee voor broedende vogels. A&W-notitie 21-347. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

1 Inleiding

Gemeente Leeuwarden is voornemens om in het broedseizoen van 2022 werkzaamheden uit te voeren ten behoeve van het woonbouwplan Middelsee in Leeuwarden. Door Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. (A&W) is in een eerder stadium een ecologisch werkprotocol opgesteld (Schut, 2019). Daarin werd geadviseerd om te werken buiten het broedseizoen van vogels. Indien dit niet mogelijk was, werd geadviseerd het werkgebied vooraf ongeschikt te maken. Omdat het voornemen bestaat om werkzaamheden uit te voeren in het broedseizoen van 2022 heeft Gemeente Leeuwarden aan A&W verzocht om een werkplan op te stellen voor het ongeschikt maken van het werkgebied voor broedende vogels.

A&W presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2 Werkplan ongeschikt maken

2.1 Toepassing van dit werkplan

Het werkplan is in de praktijk alleen toepasbaar op een niet al te groot gebied. De omvang is afhankelijk van de mogelijkheid om een voldoende dichtheid van vogelwerende maatregelen te realiseren om broedgevallen te voorkomen. Bovendien is het belangrijk om vooraf aan de werkzaamheden het werkgebied te laten onderzoeken door een ecoloog. Doel van een dergelijk veldbezoek is om na te gaan of de vogelwerende maatregelen effectief zijn en er dus geen broedgevallen van vogels aanwezig zijn.

2.2 Broedvogels

In het ecologisch werkprotocol is geadviseerd om de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels. Als alternatief is er de mogelijkheid gegeven om het werkgebied ongeschikt te maken voorafgaand aan de werkzaamheden. In dit geval is er gekozen van het ongeschikt maken van het werkgebied voor broedende vogels. De periode van het broedseizoen is weergegeven in figuur 1.

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Broedvogels												
	Voortplantingsperiode, geen activiteiten en werkzaamheden uitvoeren nabij nesten.											
	Minst ongunstige periode voor het uitvoeren van activiteiten en werkzaamheden.											
Voorwaarden ten aanzien van Broedvogels (Wet natuurbescherming):												
– Vogelnesten en de functionele omgeving daarvan mogen volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming niet worden verstoord of aangetast gedurende de periode dat het nest in gebruik is.												

Figuur1 – Overzicht broedperiode en voorwaarden ten aanzien van broedvogels.

2.3 Mogelijkheden voor broedende vogels

Mogelijkheden voor broedende vogels bevinden zich in opgaande begroeiing, in slootkanten en in grasland. Het werkgebied bestaat grotendeels uit grasland, waar sloten doorheen lopen. Op enkele plekken is opgaande begroeiing aanwezig, met name bomen langs de Bredyk en De Nije Daam.

2.4 Maatregelen om het gebied ongeschikt te maken

De werkzaamheden zijn per kwartaal aangegeven. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli en valt binnen kwartaal 1 t/m 3.

Om het gebied ongeschikt te maken kunnen de onderstaande maatregelen worden genomen.

Opgaande begroeiing

Opgaande begroeiing kan ongeschikt gemaakt worden voor broedgevallen door deze nog in de winterperiode te kappen. Opgaande begroeiing kan ook tijdens het broedseizoen worden gekapt, mits van tevoren is bepaald dat er geen vogels in de bomen en de ondergroei broeden.

Oevers en slootkanten

Om te voorkomen dat vogels gaan broeden in oeervegetatie wordt deze vegetatie voorafgaand aan het broedseizoen gemaaid. Het is van belang om ook tijdens het broedseizoen de vegetatie kort te houden.

Grasland

Hieronder worden maatregelen toegelicht die toegepast kunnen worden bij het grasland.

Maaien

De kans dat vogels tot broeden komen in het grasland binnen het plangebied kan aanzienlijk worden verkleind door voorafgaand aan het broedseizoen de vegetatie kort te maaien en deze gedurende het broedseizoen kort te houden.

(Fluit)linten

Door stokken met wapperende (reflecterende) linten te plaatsen zal een verstorend effect voor vogels ontstaan. Om het verstorend effect te versterken kan er ook gebruik gemaakt worden van fluitlinten. Dit zorgt voor een fluitend geluid wat de vogels zal weggagen. Dit kan overigens beter niet te dicht bij een bebouwde kom gebruikt worden, doordat het voor overlast bij de bewoners kan zorgen.

Meerdere keren per dag verstorende factoren

Menselijke activiteiten zijn verstorend voor vogels. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het langsrijden met materieel of wandelen met honden. Vogels zullen daardoor eerder uitwijken naar gebieden waar dit niet aan de orde is. Door deze maatregel meerdere keren per dag toe te passen wordt voorkomen dat er gebroed gaat worden in het gebied.

Voorkomen dat broedgevallen ontstaan tijdens werkzaamheden

Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld materiaal goed af te dekken met zeil. Wanneer steilranden ontstaan, kunnen deze voorafgaand aan en tijdens het broedseizoen afgedekt worden met bijvoorbeeld landbouwplastic of zorg ervoor dat steilranden een flauw talud hebben. Dit is om te voorkomen dat er oeverwaluwen tot broeden komen. Wanneer dit wel gebeurt moeten de werkzaamheden worden stil gelegd.

Inspectie ecooloog

Ook door uitvoering van de bovenstaande maatregelen kan er niet volledig worden uitgesloten dat mogelijk een broedgeval van bijvoorbeeld Scholekster voorkomt. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient er daarom door een ecooloog te worden gecontroleerd of er broedgevallen van vogels aanwezig zijn in het plangebied. Indien een broedgeval wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd. In overleg met een ecooloog wordt vervolgens bepaald of de werkzaamheden hervat kunnen worden en welke maatregelen getroffen dienen te worden.

3 Bronvermelding

Schut, E. 2019. Ecologisch werkprotocol Middelsee fase 1. A&W-notitie 3345. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Sijtsma, I. 2022. Rapportage aanvullend onderzoek potentieel geschikte vleermuisverblijfplaatsen en jaarrond beschermde nestplaatsen i.v.m. het realiseren van de woonwijk Middelsee. A&W-notitie 21-328. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.